

Informationsklass: K1

Regeringskansliet
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Thomas Pålsson
Generaldirektör

DATUM

DIARIENUMMER

2025-12-18

SVK Dnr 2025/5423

Yttrande över förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026- 2037

Affärsverket Svenska kraftnät (SVK) har som remissinstans mottagit Trafikverkets förslag till nationell plan för infrastrukturen 2026-2037. SVK lämnar härmed följande remissvar.

Sammanfattning

Svenska kraftnät framhåller att en stabil elförsörjning är avgörande för samhällets funktion och totalförsvarets förmåga. Trafikverkets planer måste därför säkerställa en robust och redundant transportinfrastruktur som fungerar såväl i fredstid, som vid kriser, höjd beredskap och krig. SVK framhåller särskilt:

Transportinfrastruktur för tunga och kritiska transporter: Behov av väl underhållna järnvägar, broar och hamnar som klarar mycket tungt gods, samt god framkomlighet till omlastningsplatser.

Bärighet i järnvägsnätet: Järnvägen måste prioriteras lika högt som vägnätet för att klara tunga transporter.

Samordning av statliga beställare: Trafikverket bör ta ledarskap i att samordna upphandlingar för effektivt genomförande av statliga anläggningsprojekt.

Yttrande

Elförsörjningen är en grundläggande förutsättning för samhällets funktion. Sverige står inför omfattande reinvesteringar och nyinvesteringar i stamnätet, samtidigt som vi har ett omvärldsläge som ställer höga krav på all samhällsviktig infrastruktur.

Ett omfattande och långvarigt elavbrott skulle få allvarliga konsekvenser för många samhällsviktiga verksamheter. Att upprätthålla en stabil elförsörjning är därför en gränssättande faktor för hela totalförsvarets samlade förmåga. Mot denna bakgrund måste Trafikverkets planer säkerställa att transportsektorn kan upprätthålla sin funktionalitet vid fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig. En robust och redundant transportinfrastruktur i fredstid är avgörande för att klara dessa situationer. Det är också viktigt att förvalta den befintliga infrastrukturen där samhällsviktiga verksamheter har behov.

Svenska kraftnät vill därför framföra följande synpunkter:

En robust och redundant transportinfrastruktur

Anläggningar för ledningar och stationer utgör viktig infrastruktur för hela Sveriges elförsörjning. Dessa anläggningar behöver byggas ut, underhållas och reinvesteras. Vi har ett stort behov av redundant och robust väg- och järnvägsnät som klarar mycket tungt gods, och vill särskilt framhålla vikten av järnvägssträckorna mellan Dalsland, Värmland, Dalarna och Norrland.

Det är av stor vikt att det ingår i Trafikverkets planer att det finns redundant och robusta broar samt övergångar över älvarna, för transporter av gods för mer än 200 ton på både järnväg och väg. Det är samtidigt viktigt att Trafikverket fortsätter arbetet med att minimera mängden tunga transporter på transportnät som går över kraftverksdammar genom att fortsätta att förstärka transportnätet runtom dessa övergångar och samverka med berörda kraftföretag.

Trafikverket behöver säkerställa att det finns järnvägar som kan hantera tungt gods vid de hamnar och omlastningsplatser som ligger vid älvarnas utlopp, exempelvis Sundsvall, Umeå, Örnsköldsvik och Luleå. Behovet av hamnar som har möjlighet att hantera tungt gods finns även i mellersta och södra Sverige.

Det är viktigt att beakta hotet om sabotage som uppstår vid transporter av tungt gods och den samhällspåverkan ett sådant sabotage skulle kunna få. Av den anledningen är det angeläget att säkerställa framkomlighet till omlastningsplatser och minimering av transporttider för dessa transporter.

Det är viktigt att järnvägstransporter av gods som behövs för att reparera anläggning eller infrastruktur inom elförsörjningen får en hög prioritering i "Prioriteringskategorier för tåg – godstransporter" då den samhällsekonomiska nyttan är stor vid prioriteringar av dessa transporter.

Bärighet i järnvägsnätet

SVK ser positivt på att hela det vägnät som idag klassas som BK1 ska rustas för att inom planperioden uppgraderas till BK4. Samtidigt vill SVK understryka vikten av att även järnvägsnätets bärighet prioriteras, för att stärka kapaciteten att hantera tunga transporter på järnväg. Det är av stor vikt att järnvägsnätet ges samma prioritet som vägnätet, eftersom SVK är starkt beroende av ett välfungerande järnvägsnät för att kunna genomföra tidsmässigt rimliga transporter över hela landet.

Samordning av statliga beställare

Både Trafikverket och SVK står inför omfattande investeringar under planperioden. SVK ser stora behov av samverkan och samordning mellan statliga anläggningsprojekt, och ser fördelar med att Trafikverket medverkar till – eller tar ledarskap i – en sådan samordning.

Förutom geografisk och tidsmässig samordning av enskilda anläggningsprojekt ser vi ett behov av att hantera beroenden kopplat till tillgången på leverantörer. En samordning i dessa frågor är en förutsättning för ett effektivt genomförande för staten som helhet.

Detta remissyttrande har beslutats av generaldirektör Thomas Pålsson efter föredragning av kommunkontakt Signe Estelius.

I den slutliga handläggningen har även sektionschef Per Galmén och elberedskapsspecialist Anna Anteskog deltagit.

Sundbyberg 2025-12-18

Thomas Pålsson

Signe Estelius